

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Indigenous adornment in the circum-Caribbean: The production, use, and exchange of bodily ornaments through the lenses of the microscope
Falci, C.G.

Citation

Falci, C. G. (2020, March 26). *Indigenous adornment in the circum-Caribbean: The production, use, and exchange of bodily ornaments through the lenses of the microscope*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/137307>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/137307>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/137307> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Falci, C. Guzzo

Title: Indigenous adornment in the circum-Caribbean: The production, use, and exchange of bodily ornaments through the lenses of the microscope

Issue date: 2020-03-26

Samenvatting

INHEEMSE LICHAAMSVERSIERING IN HET CARIBISCH GEBIED DE PRODUCTIE, HET GEBRUIK, EN DE UITWISSELING VAN ORNAMENTEN ZOALS GEZIEN DOOR DE LENZEN VAN DE MICROSCOOP

Het versieren van het lichaam was als gebruik alomvertegenwoordigd onder voorkoloniale Caribische samenlevingen. Zowel vroeg-historische bronnen alsmede de overvloed aan collecties aan sieraden gevonden in archeologische sites in de regio suggereren dit. Ondanks grote wetenschappelijke aandacht blijft er veel onbekend over zulke ornamenten. Eerder onderzoek schonk voornamelijk aandacht aan hun complexe iconografische afbeeldingen en aan de identificatie en preliminaire herkomst van exotische lithische grondstoffen. Dit proefschrift streeft om toe te lichten op welke manieren mensen met hun ornamenten omgingen en deze in ogenschouw namen. Het bijeenbrengen van de theoretische concepten van de *chaîne opératoire* en de biografie van een object resulteert in een integrale aanpak, in staat om licht te werpen op aspecten van de levensloop van sieraden die verder strekken dan alleen de functie van compleet voorwerp om te vertonen op het menselijk lichaam. Technologische analyse en slijtsporenonderzoek worden hiervoor gecombineerd om zodoende biografische informatie te verwerven van ieder bestudeerd artefact. De basis voor de interpretatie van de originele technieken en werktuigen gebruikt in de productie van ornamenten wordt gevormd door een reeks aan gecontroleerd uitgevoerde experimenten. Zodoende werpt deze integrale aanpak nieuw licht op de productie, het gebruik, en de uitwisseling van ornamenten.

De kern van het proefschrift wordt gevormd door vier artikelen, elk gepubliceerd in toonaangevende wetenschappelijke vakbladen. Het eerste deel ontwikkelt een onderzoeksstrategie voor collecties uit de Caribische omstreken, welke zeer divers zijn in hun herkomst, hedendaagse condities, de staat van conservering, soorten grondstoffen, en de types artefacten. Ten eerste wordt het potentieel van gedecontextualiseerde assemblages voor slijtsporenanalyse geëvalueerd (Hoofdstuk 2), door middel van de studie van een ‘legacy’

museumcollectie verkregen uit Noordcentraal-Venezuela vroeg in de 20ste eeuw. Vergelijkbaar met veel Caribische collecties bestaat deze uit figuratieve schelpen ornamenten in variabele staat van preservatie, zonder geassocieerd productieafval of gedetailleerde informatie over de vondstcontexten. Het daaropvolgende hoofdstuk verkent de mogelijkheden en limieten van gebruikssporenanalyse in de studie van lichaamsversiering (Hoofdstuk 3). Aldus is een etnografische museumcollectie geanalyseerd om als vergelijkende referentiecollectie te kunnen dienen voor de interpretatie van slijtagesporen op archeologisch materiaal. Hiervoor zijn voornamelijk samengestelde sieraden onderzocht, zoals kettingen, labrets (lippiercings), en armbanden afkomstig uit het laagland van Zuid-Amerika. Deze studie draagt onder andere inzichten bij aan hoe individuele componenten in een ketting ieder gebruiksslijtage ontwikkelen in relatie tot het geheel.

Het tweede deel van het proefschrift focust zich op archeologisch debat over sieraden in het Keramisch tijdperk (400 v.C. – ca. 1500 n.C.). Het belang van netwerksystemen voor de verbondenheid van Caribische samenlevingen in dit tijdperk is sterk benadrukt in het onderzoek van de afgelopen tien jaar, en blijkt het duidelijkst uit de uitwisseling van goederen, mensen, en ideeën tussen de eilanden en de nabijgelegen continentale massas. Ornamenten vormen een integrale bron van bewijs voor de herconstructie van interactienetwerken uit het verleden. De focus ligt op twee verschillende tijdsperiodes, welke beiden gekarakteriseerd worden door intensere mates van productie en circulatie van ornamenten door de Antillen. Het eerdere deel van de Vroeg-Keramische periode in de oostelijke Cariben vormt de eerste casus, gerepresenteerd door een grote collectie van de site Pearls op Grenada, toen gekenmerkt door een atelier voor edelstenen (Hoofdstuk 4). Deze collectie omvat kralen en hangers gemaakt uit verscheidene lithische grondstoffen, zoals amethyst, carneool, dioriet, nefriet, jadeitiet, en anderen. De Laat-Keramische periode in de Grote Antillen vormt de tweede casus (Hoofdstuk 5), gerepresenteerd door de recentelijk opgegraven nederzettingssites El Cabo, Playa Grande, El Flaco, La Luperona, en El Carril uit de Dominicaanse Republiek. Deze diverse assemblages bevatten materialen zoals calciet, dioriet, schelpen, dierlijke skeletelementen, en fossiel hout, verwerkt tot verscheidene types kralen, hangers, en oorpluggen. De interpretatie hiervan hangt samen met de herkomst van de grondstoffen en de archeologische contexten van depositie. Voor iedere casus is het contrasterend voorkomen van zowel specifieke technologische producten alsmede vormen van gebruiksslijtage

gecombineerd om inzicht te verschaffen in uitwisselingspatronen. Door middel van deze aanpak hebben we de data van iedere site geëxtrapoleerd, om zodoende begrip te verschaffen aan regionale processen van materiele uitwisseling die tot op heden onduidelijk bleven.

Het proefschrift concludeert met een overzicht van hoe de biografische aanpak, zoals toegepast op sieraden, voormalige ideeën over grootschalige interacties en de verantwoordelijke sociale mechanismes in heroverweging neemt. Voor ieder tijdsvak worden specialisaties in bepaalde grondstoffen, het delen van kunde en kennis, en het belang van technisch realiseren behandeld. Speciale aandacht wordt gegeven aan de veranderlijke manieren waarop mensen omgingen met sieraden, ermee betrokken raakten, en uiteindelijk hoe zij ornamenten bezagen door het Keramische tijdperk heen.

